VIII. évfolyam. Celldömölk, (Kis-Cell) 1906 junius 24. 26. szám

Kemenesvidék

KÖZERDEKŰ FÜGGETLEN UJSÁG.

(„KIS-CZELL és VIDÉKE".) Megjelenik minden vasárnap. („KIS-CZELL és VIDÉKE".)

Előfizetési ár:
Egy évre . . . 8 kor. | Negyedévre . . 2 kor. —
Fél évre . . . 4 „ | Egyes szám ára — „ 20

Szerkesztőnek értekezhetni: kedd, szerda és csütörtökön.

Felelős szerkesztő: Huss Gyula

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Celldömölk, „Sas"-szálloda, 5-ös számu szoba. — Ide intézendők a lap szellemi és anyagi részét illető mindennemű küldemények.

Képmutatás.

Hetvenezer ember hal meg évente tüdővészben. Herman Ottó, ez az izig való [illegible] azt mondja, hogy a kivándorlás után egyik legnagyobb nemzeti veszedelmünk, [illegible] sebünk. Itt a mi [illegible] hányszor látjuk a borzalmas tragédiáit, a mit tüdővész okoz. A kenyérkereső elhal. A család züllésnek indul. Szenvedés és nyomor fakad a szerencsétlenség nyomán. Hol van az emberbaráti segitség, mely azt a nemzeti csapást enyhitené, a tüdőbetegség fertőzés eseteit kisebbitené? Nem lehetne-e megalkotni az emberszeretet ligaját.

Nem szününk meg a mellett agitálni, hogy nekünk morális kötelességünk van az országosan szervezkedett József kir. Herceg Szanatorium Egyesületet támogatni és mindent elkövetni, hogy az egyesület szanatoriumi bizottsága megalakitassék, vagy a mennyiben ez a bizottság meg van, életképes erős legyen. Nemcsak általános emberi szempontok szerint, de azért is, hogy a magunk betegein segitsünk. A József kir. Herceg Szanatorium Egyesület nagy erővel a siker sok reményével inditott akciót. Tisztán a magyar társadalomtól függ, hogy megtudja-e valósitani a kitüzött célt, tud-e tiz év alatt az ország minden vidékének gyógyitóházakat épiteni. A közdelem egy oldalu. A tennivalók egész tömegéből áll. A tennivalóknak nevezetesen két nagy csoportja van. Az egyik csoportba tartoznak azok, melyeknek célja a fertőzött szervezetek meggyógyitása. A másik csoportba tartoznak azok a teendők, melyek célja a a fertőzésnek megelőzése, a fertőzési alkalmak mennél szükebb térre szoritása. Ez utóbbinak, a megelőző tevékenységnek kö[illegible] tetlen érv[illegible] emban, ebbe a tevékenységi körbe tartozik a lakás zsufoltsággal való harc és az alkoholizmus ellen való szivós küzdelem. A gyógyitó tevékenység körében ket különböző irányzattal találkozunk. A germán irányzat a folytonos orvosi ellenőrzés és felügyelet alatt álló, sok levegővel, vagy tisztasággal jó táplálkozással, okos vizgyógymóddal a szervezet megerősitesére törekvő zárt intézetek, az u. n. szanatoriumok rendszerét fejlesztette ki igazán imponáló méretekben.

A latin irányzat főleg a szanatoriumok költségesebb volnánál fogva a jóval olcsóbb dispenzairesk intézményét fejlesztette ki, melyek rendeltetése az. hogy a szegény tüdőbetegek ingyen orvosi tanácscsal, gyógyitó szerekkel, élelmi cikkekkel láttassanak el és segélyeztessenek akkép, hogy lakási és táplálkozási viszonyaikban a tisztasági és közegészségügyi követelményeknek a lehetőség szerint megfelelhessenek.

Legujabban az a két rendszer a gyakorlatban összeolvad, mert hiszen mind a ketőre szükség van. A latin nemzetek is belátták, hogy igazi eredményes gyógyitó tevékenységet legbiztosabban a szanatorium által lehet kifejteni, a german nemzetek is elismerik ezen rendszer költségesebb voltát és kiegészitésül alkalmazzák a latin szellem által előtérbe hozott intézményeket is.

Németország már 100-nál több szana[illegible] nagy tömeg[illegible] emben és pedig kü önösen a szegény betegek, amit megkönnyit az, hogy Németország fejlett szociális intkzményekkel rendelkezik, betegsegélyző pénztárai gazdagok és könnyen fizetik a szegény tüdőbetegek ápolási költségeit is. Amerika egyes államai, Norvégország stb. de a franciák, olaszok is ujabban egymás után létesitik a szanatoriumokat.

A szanatoriumok haszna nem csak abban van, hogy az idejében odahelyezett betegeket meggyógyitják s hogy a beteg a társadalomra nézve megszünik mint fertőzési forrás szerepelni, hanem különös haszna az is, hogy a szanatorium valóságos tanintézete az egészség megóvásának, a fertőzés ellen való hatályos védekezés ismeretének, ugy, hogy mindezek összhatása folytán egyre alább száll az uj fertőzések száma.

A tüdővész gyógyithatásának megállapitásával kezdődő társadalmi ébredés üdvös áramlata hozzánk, kik intézményeink korszerü kifejlesztésében századok mulasztását pótoljuk, csak később érkezett, amint hogy oly sok irányban igényben vett, különben is szegény társadalmunk nehezen teszi magájévá azokat az uj irányokat és vivmányokat, melyek létesitése jelentékenyebb anyagi áldozatot is igényel. A mult

— ÉTARCA —

Csicsis apuka.

— Irta: Sz. SZIGETHI VILMOS. —

A hálószobában még félhomály van, ámbátor kivül igyekszik melegiteni a napsugár. A lakás berendezése egyszerü, mondhatni szegényes, fő éke a fényezett ágy, meg a két ajtós szekrény, amit a végrehajtó meg sem tekint már, ugy jejegyez be hónapról hónapra a nagy árkusokba.

Az egyik sarokban két ripszhuzatu szék szerénykedik, fölöttük a falon japán levelező gyüjti magába a port, azonban egyetlen disze igy az általános szegénységnek.

Az ágyban egy sárga képü ember fekszik lihegve. Csupa kimerültség, egyre jobban tünedez arcáról az öntudat is, elfogja helyét a mindenbe való belenyugovás, amely nem érzi már magát ebbe a világba tartozónak, hanem félig az uj hazában jár.

A függönyt nem szabad felhuzni, Jolánka következőleg az ablak mellé huzódik és ott pingálja a nagy betüket, mig Babukát a hajas baba forgó szeme köti le csudálatos esemény gyanánt s azon tünődik, hogy ki verhette le az orrát?

Az ágy megrecsesen, okos Jolánka hirtelen felugrik és odaszalad.

— Hol van anyuka? nyögi a beteg.

— Elszaladt a patikába, azt mondta. hogy mindjárt jön.

Inkább magának mormolja, hogy: az nagyon messze van! Verejték boritja el az arcát s elfogja a fuldokló köhögés, amely ugy megszokta mindig kinozni. A keze görcsös erőlködéssel nyul a két gyermek vékony karja után, de aztán gyöngén tapad oda, már fogni sem birja.

— Kicsi lányom, csókold meg az apádat.

Azok a liliom karok gyönge folyondárként tapadnak a kidülő tölgyhöz.

— Apukám, ugye, ha majd megint egészséges leszel, kimegyünk az erdőbe madarat fogni. Jaj, olyan szépen énekelnek azok.

Csendül már valahonnét messziről ismeretlen, soha nem hallott dallam, szférák zenéje. azt halja egyre nyugtalanabbul a beteg.

— Kicsi lányom, szaladj el a tisztelendő urért, mond, hogy kéretem, beteg vagyok.

Jolánka siet máris, nagy az öröme, hogy beszélni fog a pap bácsival, sőt ő szól hozzá először, kérdezés nélkül.

Babukai végre kiolta a baba mozgó szemét s ilyen körülmények között ráun. El is hajitja magától s megy az ágy felé.

Hizelgő cica módjára odadörzsöli arcát a

Sirolin
Emeli az étvágyat és a testsúlyt, megszünteti a vérszegénységet, véladékot, éjjeli izzadást.

Tüdőbetegek, torok, szamár-
köhögés, skrofulozis, influenza
ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.
Minthogy értéktelen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche" eredeti csomagolást.
F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc).

„Roche"
Kapható orvosi rendeletre a gyógyszertárakban. — Ára üvegenként 4.— korona

CSATÁRY KÁROLY

polgári és egyenruha szabó

SZOMBATHELY,

Király-utca, Techet-féle házban.

Készítek a legujabb divat szerint, a legkitünöbb kivitelben, versenyképes árakon, teljes garancia mellett, mesteri szabásban a legfinomabb magyar, angol és francia szövetekből

férfi-ruhákat

és elvállalom bármiféle

egyenruhák

készítését is.

Kivánatra mintákat küldök, avagy egy levelezö-lapon történt meghivásra bárhová személyesen elmegyek.

Szives támogatást kérve, — maradtam illö tisztelettel

Csatáry Károly,
polg. és egyenruha szabó
SZOMBATHELY

Egyszeri **átsimitás**

Schicht-szappan!

(SZARVAS VAGY KULCSSZAPPAN)

pótol

Kétszeri **átsimitás közönséges szappannal.**

Schicht szappan a legjobb és a használatban a legolcsóbb!

A gazdaközönség b. figyelmét

van szerencsénk felhivni, miszerint intézetünk rendkivüli elönyös

törlesztéses jelzàlog-kölcsönöket ad

4½- és 5 10/20 alapon 10-65 evig

terjedö idöre, a legmagasabb összegben földbirtokokra I. helyen való bekebelezésre.

Ezen kölcsönök elönye, hogy kamatjuk a váltó-kamatnál sokkal olcsóbb és hogy ebben az olcsó kamatban már a tőke törlesztés is benne van.

A tőkét tehát nem kell külön visszafizetni, hanem a kamatok pontos fizetése esetén a tőke önmagától törlesztödik

Drágább kölcsönöket olcsóbb kölcsönökre változtatunk.

Az átváltozás (convertálás) esetén a régi kölcsön kitáblázása és az uj olcsóbb kölcsön betáblázása bélyeg- s illetékmentes

Nem törlesztéses kölcsönöket nyujt bármely összegig.

Betéteket elfogad kamatozás végett elönyös feltételek mellett. takarékpénztári könyvecskére és folyó számlára

Leszámitol váltókat mérsékelt kamatláb mellett.

Bevált bel- és külföldi értékpapir-szelvényeket és külföldi pénznemeket

Bövebb felvilágositást és prospektust ad

Kemenesaljai Takarékpénztár Részvénytársaság.

Celldömölkön (Kiss-Cell) Sági-utca Saját ház.

Kronsteiner Károly és kir. ösm. szab. **omlokzat-festékek.**

BÉCS, III/I. Hauptstrasse 120. Magy. kir. szab.

Vihermentes. Mészben oldható, épületek mázolására. árnyalatban, kilója 24 fillétől feljebb 1 kiló elegendö 10 négyszögméternek kétszeri mázolására.

MOSHATO MAZOLASOK

ugymint zománc, komlokzatfesték száraz és lapidonfesték, pépnem 50 áranyülatban, vizben moshato, egyszeri bevonásra fed, szinét nem hagyja.

Költségár négyszögméterenkint 5 fillér. Naglepö siker.

— Kimeritö prospektusok és mintalapok ingyen és bérmentve —

Nyomatott a kiadótulajdonosa »Vörösmarty«-könyvnyomda és hirlapkiadó-vállalat gyorssajtóján Devecserben. 1906.

VIII. évfolyam. Celldömölk, (Kis-Cell) 1906 junius 24. 26. szám.

Kemenesvidék

KÖZÉRDEKŰ FÜGGETLEN UJSÁG.

(„KIS CZELL és VIDÉKE".) Megjelenik minden vasárnap. („KIS-CZELL és VIDÉKE".)

Előfizetési ár:
Egy évre . . . . 8 kor. | Negyedévre . . 2 kor. —
Egy évre . . . . . 4 „ | Egyes szám ára — „ 20

Szerkesztővel értekezhetni: kedd, szerda és csütörtökön.

Felelős szerkesztő:
Huss Gyula

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Celldömölk, „Sas"-szálloda, 5-ös számu szoba. — Ide intezendők a lap szellemi és anyagi részét illető mindennemű küldemények.

Népmentés.

Hetvenezer ember hal meg évente tüdővészben. Herman Ottó, ez az izig való tudósunk azt mondja, hogy a kivándorlás után egyik legnagyobb nemzeti [illegible] hányszor látjuk a borzalmas tragediát, a mit tüdővész okoz. A kenyérkereső elhal. A család züllesnek indul. Szenvedés és nyomor fakad a szerencsétlenseg nyomán. Hol van az emberbaráti segitség, mely azt a nemzeti csapást enyhitené, a tüdőbetegség fertőzés eseteit kisebbitené? Nem lehetne-e megalkotni az emberszeretet ligaját.

Nem szününk meg a mellett agitálni, hogy nekünk moralis kötelességünk van az országosan szervezkedett József kir. Herceg Szanatorium Egyesületet támogatni és mindent elkövetni, hogy az egyesület szanatoriumi bizottsága megalakitassék, vagy a mennyiben ez a bizottság meg van, életképes erős legyen. Nemcsak általános emberi szempontok szerint, de azért is, hogy a magunk betegein segitsünk. A József kir. Herceg Szanatorium Egyesület nagy erővel a siker sok reményével inditott akciót. Tisztán a magyar társadalomtól függ, hogy megtudja-e valósitani a kitüzött célt, tud-e tiz év alatt az ország minden vidékének gyógyitóházakat épiteni. A közdelem egy oldalu. A tennivalók egész tömegéből áll. A tennivalóknak nevezetesen két nagy csoportja van. Az egyik csoportba tartoznak azok, melyeknek célja a fertőzött szervezetek meggyógyitása. A másik csoportba tartoznak azok a teendők, melyek célja a a fertőzésnek megelőzése, a fertőzési alkalmak mennél szükebb térre szoritása. Ez utóbbinak, a megelőző tevékenységnek körebe tartozik főleg a tisztaságnak kérlelhetlen érvényesitésére való törekvés, az emberbe a tevék[illegible] való harc és az alkoholizmus ellen való szivós küzdelem. A gyógyitó tevékenység körében ket különböző irányzattal találkozunk. A germán irányzat a folytonos orvosi ellenőrzés és felügyelet alatt álló, sok levegővel, vagy tisztasággal jó táplálkozással, okos vizgyógymóddal a szervezet megerősitesére törekvő zárt intézetek, az u. n. szanatoriumok rendszerét fejlesztette ki igazán imponáló méretekben.

A latin irányzat főleg a szanatoriumok költségesebb [illegible] ogva a jóval olcsóbb dispenzairesk intézményét fejlesztette ki, melyek rendeltetése az. hogy a szegény tüdőbetegek ingyen orvosi tanácscsal, gyógyitó szerekkel, élelmi cikkekkel láttassanak el és segélyeztessenek akkép, hogy lakási és táplálkozási viszonyaikban a tisztasági és közegészségügyi követelményeknek a lehetőség szerint megfelelhessenek.

Legujabban az a két rendszer a gyakorlatban összeolvad, mert hiszen mind a ketőre szükség van. A latin nemzetek is belátták, hogy igazi eredményes gyógyitó tevékenységet legbiztosabban a szanatorium által lehet kifejteni, a german nemzetek is elismerik ezen rendszer költségesebb voltát és kiegészitésül alkalmazzák a latin szellem által előtérbe hozott intézményeket is.

Németország már 100-nál több szanatoriummal rendelkezik, évente a betegek nagy tömege részesül szanatoriumi kezelés[illegible] fejlett szociális intkzményekkel rendelkezik, betegsegélyző pénztárai gazdagok és könnyen fizetik a szegény tüdőbetegek ápolási költségeit is. Amerika egyes államai, Norvégország stb. de a franciák, olaszok is ujabban egymás után létesitik a szanatoriumokat.

A szanatoriumok haszna nem csak abban van, hogy az idejében odahelyezett betegeket meggyógyitják s hogy a beteg a társadalomra nézve megszünik mint fertőzési forrás szerepelni, hanem különös haszna az is, hogy a szanatorium valóságos tanintézete az egészség megóvásának, a fertőzés ellen való hatályos védekezés ismeretének, ugy, hogy mindezek összhatása folytán egyre alább száll az uj fertőzések száma.

A tüdővész gyógyithatásának megállapitásával kezdődő társadalmi ébredés üdvös áramlata hozzánk, kik intézményeink korszerü kifejlesztésében századok mulasztását pótoljuk, csak később érkezett, amint hogy oly sok irányban igényben vett, különben is szegény társadalmunk nehezen teszi magájévá azokat az uj irányokat és vivmányokat, melyek létesitése jelentékenyebb anyagi áldozatot is igényel. A mult

— CZIKKEK —

Csicsis apuka.

— Irta: Sz. SZIGETHI VILMOS. —

A hálószobában még félhomály van, ámbátor kivül igyekszik melegiteni a napsugár. A lakás berendezése egyszerü, mondhatni szegényes, fő ékessége egy meg a két ejtő szék, amit a végrehajtó meg sem tekint már, ugy jejegyez be hónapról hónapra a nagy árkusokba.

Az egyik sarokban két ripszhuzatu szék szerénykedik, foloitük a falon japán levelező gyüjti magába a port, azonban egyetlen disze igy az általános szegénységnek.

Az ágyban egy sárga képu ember fekszik lihegve. Csupa kimerultség, egyre jobban tünedez arcáról az öntudat is, elfogja helyét a mindenbe való belenyugovás, amely nem érzi már magát ebbe a világba tartozónak, hanem félig az uj hazában jár.

A függönyt nem szabad felhuzni, Jolánka következőleg az ablak mellé huzódik és ott pingálja a nagy betüket, mig Babukát a hajas baba forgó szeme köti le csudálatos esemény gyanánt s azon tünődik, hogy ki verhette le az orrát?

Az ágy megrecsecsen, okos Jolánka hirtelen

— Hol van anyuka? nyögi a beteg.

— Elszaladt a patikába, azt mondta. hogy mindjárt jön.

Inkább magának mormolja, hogy: az nagyon messze van! Verejték boritja el az arcát s elfogja a fuldokló köhögés, amely ugy megszokta mindig kinozni. A keze görcsös erőlködéssel nyul a két gyermek vékony karja után, de aztán gyöngén tapad oda, már fogni sem birja.

— Kicsi lányom, csókold meg az apádat.

Azok a liliom karok gyönge folyondárként tapadnak a kidülő tölgyhöz.

— Apukám, ugye, ha majd megint egészséges leszel, kimegyünk az erdőbe madarat fogni. Jaj, olyan szépen énekelnek azok.

Csendül már valahonnét messziről ismeretlen, soha nem hallott dallam, szférák zenéje. azt halja egyre nyugtalanabbul a beteg.

— Kicsi lá[illegible] urért, mond, hogy kéretem, beteg vagyok.

Jolánka siet máris, nagy az öröme, hogy beszélni fog a pap bácsival, sőt ő szól hozzá először, kérdezés nélkül.

Babuka végre kiolta a baba mozgó szemét s ilyen körülmények között ráun. El is hajitja magától s megy az ágy felé.

Hizelgő cica módjára odadörzsöli arcát a

Sirolin
Emeli az étvágyat és a testsúlyt, megszünteti a köhögést, vérköpést, éjjeli izzadást.

Tüdőbetegségek, nyurutok, szamárköhögés, skrofulozis, influenza
ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.
Minthogy értéktelen utánzatokat is kínálnak, kérjen „Roche" eredeti csomagolást.
F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc).

„Roche"
Kapható orvosi rendeletre a gyógyszertárakban. — Ára üvegenként 4.— korona

évtized közepén mégis sikerült meleg lelkü tudósunknak, a hazai tüdővész ellenes mozgalom úttörőjének, dr. Korányi Frigyesnek tudományos érvelésével — és tiszta s ékes szólásával megindítani és szilárd alapra helyezni a tüdővészellenes mozgalmat. Az ő fáradhatatlan agitációjának eredménye a tüdővész ellenes küzdelem vezérlő Erzsébet Királyné Szanatorium Egyesület megalakulása, mely egyesület csakhamar létesitette a felejthetetlen királynénkról elnevezett első hazai tüdőbeteg szanatoriumot.

Ennek a szanatoriumnak nemcsak az a rendeltetése, hogy gyógyitsa betegeit, hanem egyszersmind mintaintézet is, amely a tudomány minden vivmányával felszerelve dr. Kuthy Dezső kiváló vezetése alatt a külföld elismerését is sokszorossan kiérdemelte.

Már tető alatt van a József szanatorium, száz betegre, melyet tisztán a vagyontatan betegek ingyenes felvételére állitott fel a József kir. Herceg Szanatorium Egyesület. Ebbe a gyógyitóházba mindenünnét folvesznek ingyenesen betegeket, a hol egyesület érdekódést tapiszta. De az érdekiődés nagysága fog vezetni a gyógyitóház létesitésére. Isten ellen való vétek, a társadalmi közöny nembánomságával nézni, hogy mily szépen dolgoznak az egyesület megerősitéséért mások.

Kérve kérjük városunk holgyeit, kövessék az egyesület fenséges védnökének Augusztá fohercegnőnek lelkes hadba szállitását. Nincs szebb, mies nemesebb feladat, mint a népmentés szerepére vállalkozni, ebben önzetlen, buzgó munkát végezni. Kérve kérjük társadalmunkat, alakitsuk meg a József kir. Herceg Szanatorium bizottságát. A magunk részéről igérjük, hogy minden erre irányuló munkát a legnagyobb figyelemmel kisérünk.

Vállat-vállhoz! Munkára magyar vérünk megmentéséért! Legyen munkánkon Isten áldása.

Boldogok lennénk, ha felszólitásunk és kérelmünk viszhangot keltene.

---

lobogó apai kézhez s negédesen — ágy szélére dőlve doromból.

— Apukám, szedén apukám.

Könnyek lepik el a faradt arcot, talán az utolsók. Ez is dörzsöli hamarosan, de a fogékony aprőság máz észrevette, banatos lesz a hangja is.

— Apuka szir, ne szirjon apuka.

S hogy nem lát az arcból semmit, ártatlan angyali lelke azt hiszi, hogy a régi játék elevenedik meg.

— Kuk, apuka, kuk!

Az ember egy végső erőfeszitéssel lehajol, aztan visszaesik a párnákra s mozdulatlanna válik.

— Apuka, apuka! kiabál a gyerek, de az nem felel.

Simogatja lelogó karját, föl szeretne mászni melléje az agyba, de egyedül képtelen rá, édes ügyefogyottsággal tipog s keres valamit, hogy miként érhetné el a célját, közben megismétli a hivó szót:

— Apuka, apuka!

A tisztelendő ur érkezik meg, kezében a feszülettel. A gyermek ott [illegible] még mindig az ágyon s halk hangon inti, édes kis ujjacskáját feltartva:

— Apuka csicsis, csicsis apuka.

A magyar kereskedelem jövője

Irta: Dr. DALNOKI BÉLA.

Már több izben utaltunk arra, hogy a kereskedői osztálynak jól felfogott saját érdeke követelően igényli azt, hogy minden kinálkozó alkalommal mindazok, akik erre, sajnos, még manapság is rászorultak, tényekre, adatokra és eseményekre való hivatkozással győzessenek meg ép a kereskedők részéről arról, hogy a kereskedelmi és ipari foglalkozások a polgári hivatások legfontosabbjainak sorába tartoznak, hogy továbbá még kellő méltánylásuk sem egyéb igaz értéküknek kierdemelt elismerésénél és hogy végre a kereskedelmi és ipari osztály közhasznu működés és jelentőség tekintetében az ország bármely foglalkozási ágainak képviselőivel egyenranguan versenyezhet.

Nagy hiba, hogy hazánk felső kereskedelmi iskolái aránylag tulsok egyént nevelnek a kereskedelmi bürokráciának, de keveset a tulajdonképeni gyakorlati kereskedelemnek.

[illegible] kereskedelmi és ipari osztály társadalmi állásának emelését, szint ugy a kereskedelmi és ipari érdekeknek társulás utján való hathatós védelmét és előmozditását a kereskedelmi és ipari egyesület érdekképviselet tulságos szettagoltsága. Sokkal celirányosabb volna s egyöntetübb, tehát hathatósabb érvényesülés éretnék el olyformán, ha ujabb egyesületek alapitása meláztetnék, sőt a már meglevők egy részének egymással való egyesülése vitetnék keresztül és végre ha az egyesületnek egymáshoz, valamennyinek pedig a kereskedelmi és iparkamarahoz való benső kapcsolata fejlesztetnék.

A társadalom felfogásának a fent jelzett irányban való megváltozása mellett sokkal könnyebben fogja a kormány iparfejlesztési politikáját megvalósithatni. A törekvés erre kétségtelenül megvan a kereskedelmi kormányban, a mit ez a tény is igazol, hogy a lefolyt esztendőben is 42 iparvállalatnak adta meg a kormány az 1899: XVIV. törvénycikkben biztositott kedvezményeket, mig 16 más esetben meg hosszabitotta a korabban adottakat.

Napról-napra látjuk azt a törekvést is megerősödni, hogy a közhivatalok számára csakis hazai iparcikkek szállitassanak, ami nemcsak gazdasági, hanem erkölcsi szempontból is óriási fontosságu. S ennek kapcsán ismételten utalnunk kell arra, hogy nemcsak a közös hadsereg és hadi tengerészet, hanem az összes közös intézetek, intézmények és hivatalok számára való szállitásoknál feltetlenül biztositani a magyar szállitóknak azt a hányadát, a melyel a magyar állam a közös kiadásokhoz járul. Hasonlóképpen kötelezni kell a megszállott tartományok országos kormányát arra, [illegible] igazgatása alatt álló ket tartomány [illegible] szállitásoknál Magyarország ugyanecsak a közos kiadásokhoz való hozzájárulása arányában reszesedjék. Elvárjuk a kormánytol, hogy ebben a tekintetben a magyar gazdák, iparosok és kereskedők jogosult igényeit ugyanolyan erélylyel fogja védelmezni és oltalmazni, mint azt az osztrák kormány teszi az osztrák gazdasági törekvések oltalma erdekében.

Nem mulaszthatjuk el az állam iparpártolásának kérdésével összefügésben, utalni az állami üzemnek kérdésére is. Nézetünk szerint az államnak csakis oly iparágak müveléset szabad üzemeiben megengedni, amely iparágak még egyáltalán nem honosodtak meg hazánkban vagy a melyeknek meghonoshása bár nagy szükség van reánk, a magántőkére nézve aránytalanul nagy költséggel és kockázattal járna.

Más téren azonban az államnak nem szabad az amugy is sulyos viszonyokkal küzdő adófizető magánvállalatok versenytársává szegődni és abba kell hagynia minden oly ipar üzését, amelyet más hazai vállalat megbizhatóan es sikerrel üz.

Ezzel kapcsolatosan hangsulyozzuk, hogy a bérbeadott fégyházipar számos iparosunknak igen nagy megkárositásával jár s nézetünk szerint a kormány sokkal nagyobb szolgálatot tenne az országos érdekeknek, de a letartóztatási intézetekben munkálkodóknak is, ha őket lehetőleg közmunkákra alkalmazná, mig ipari munkát csakis kivételesen és korlátolt mértékben engedélyezne.

Emlitettük fentebb, hogy kormányaink lehető eg azon vannak, hogy közhivatalaink, azok is, a melyek nem állami hivatalok, szükségleteiket hazai gazdáknál, iparosnál és kereskedőknél, hazai termékekből és iparcikkekből fedezzék. Kivánatos lenne azonban, ha a kormány ebben a tekintetben a társadalomra is iparkodnék befolyást gyakorolni. Ennek leginkább célhoz vezető módja az lenne, ha az ország összes társaskoreit a kormány hivatalosan figyelmeztetne a hazai iparnak legbehatóbb támogatására.

Azonfelül ujból és ujból kellene az ország összes tanintézeteinel alkalmazott tanerőket utasitani, hogy a tanuló ifjuságot szigoruan figyelmeztessék a honi ipar támogatására, ifju korukban vésve lelkükbe, hogy a hazai ipar pártolása csak olyan hazafias kötelesség, mint a védelmi kötelesség teljesitése.

Ha ilyenképen az egész magyar társadalomnak vérébe megy majd át, mint legtermészetesebb kötelesség, a honi iparnak támogatása, akkor remélhető lesz, hogy beláthtó időn belül minden tekintetben versenyképes magyar iparról fogunk beszélhetni és hogy nemcsak politikai, nem csak jogi, hanem gazdasági értelemben is szólhatunk majd gazdasági önállóságunkról, amely megfelelő összegekkel és némi hazafias áldozatkészséggel megteremthető akkor is, ha Ausztriához való gazdasági viszonyunk bármily jogi formán sarkall.

UJDONSAGOK

Valami kinoz...

Valami kinoz, valami éget,
Szeretném kisirni bánatom néked!
Valami tépdes, a szivem vérzik,
Szememből könyek zápora hullik.
Felszakad egy sóhaj lelkem fenekéről.

Dalba öntöm búmat, fájdalmam kisirom,
Kesergő szivemet el elaltatgatom.
Hej! de mindhiába altatgatom szivem,
Hogyha rád gondolok, könyezik a szemem.

Huss Jenő.

— Hymen Márkus Gyula, a Jánosházavidéki Takarékpénztár könyvelője jegyet váltott Hullesch Vilma kisasszonnyal Kőszegen.

— Értekezlet. Berzenyi Jenő dr. országos képviselő és Hácky Sándor nagybirtokos mára délután fél 3 órára a városháza tanácstermébe értekezletre hivják össze a gazdaközönséget, melyen egy Celldömölkön felállitandó keményitőgyár módozatait beszélik meg. A tervet eleve is üdvözoljük s sikert kivánunk hozzá.

Zászlószentelés. A celldömölki Kath. Legényegylet mai zászlószentelési ünnepélyének hivatalos programmja a következő: Ma reggel 6 órakor ébresztő a zászlóanya lakasa előtt. Reggel fél 9-kor indul az egylet a zászlóanyáért. Közben a koszorusleanyok a Korona-vendéglő nagytermében gyülekeznek s csatlakoznak a zászlóanyat a templomba kisérő menethez. Fél 10-kor ünnepélyes nagymise, melynek végével lesz a zászlószentelés. Szentelés után diszfelvonulás a Hollósy-, Szt. Haromsag- és Gyarmathy-téren keresztül vissza a templom elé, ahol ünnepi beszéd után a zászlószegek fognak beveretni. Onnan felvonulás az egyleti helyiségbe. Déli 1 órakor közös ebéd a Szarvas-vendéglőben. — Délután 3 órakor az egylet zászló alatt résztvesz az istentiszteleten. Délutan 4 órakor tánccal összekötött nyari mulatsag a Korona kerthelyiségében, melyre a belépő személyjegy 1 kor., családjegy 2 kor.

— **Gyászrovat.** Deutschbauer Károly kir. járásbirosagi dijnokot, Deutschbauer Ignác a Szőllő vendéglő" tulajdonosanak a mult pénteken éjjel 33 éves koraban elhunyt fiat, vasarnap helyezték örök nyugalomra a celldömölki rom. kath. sirkertben, a közönség nagy részvétele mellett. A megboldogult temetésén a celldömölki tüzoltóegylet testületileg jelent meg s koszorut helyezett ravatalára. Nyugodjék békével!

Jól sikerült vizsga. Reindl Elek, Reindl István [illegible]dömölki postamester fia, a hét folyaman a kolozsvari egyetemen jó sikerrel tette le az első jogi szigorlatot. Gratulalunk!

— **Szerenád.** A Kath. Legényegylet tegnap este lampionos menetet rendezett Szögyeny-Marich Ferencné szül. gróf Gersee Paula urhölgy zászloanya tisz eletére és az egylet dalardaja Barabas Ernő fötanitó, karnagy vezetése alatt üdvözlő dalt énekelt. Az ifjak lampionos menetet nagy közönség kiserte.

— **Tüzoltó gyülés.** A celldömölki önk. tüzolto-egylet a mult vasárnap délelőtt tartotta rendes évi közgyülését a varoshaza tanacstermében Pietrits Ferenc dr. elnoklése mellett. A zarszamadások megvizsgalasa és a felmentvény megadása utan következett a tisztikar megvalasztasa. A közgyülés egyhangulag ujból nagy lelkesedéssel Pietrits Ferenc dr.-t eddigi elnöket valasztotta meg elnökül, ki csak nehezen volt rabirható, hogy az elnökséget ujból elvallalja. Vegre is az iranti megnyilvanult közbizalomnak engedve, az elnökséget elfogadta. Alelnökül megvalasztatott Bilitzky Ödön. Jegyző lett Loranth Gyula. Orvos: Hathéssy Elek dr. A valasztmány a következöleg alakult meg: Berzsenyi Dezső, Szabó József, dr. Brunner Ferenc, dr. Kiraly Janos, id. Tory György, dr. Deutsch Soma, ifj. Hubert Samu, Bardossy Sandor, László Ferenc, Stettka Peter, Weisz Kalman, Szalay Jozsef. Főparancsnok: Palovits József. Alparancsnok Mészaros Janos. A folyo 1906. évi költségvetés a következőkép alapittatott meg. Bevétel 330 korona, kiadás ugyanennyi. Elhatarozta a kozgyulés, hogy a nyar folyaman az egylet pénztara javara tancmulatsagot rendez. Mészáros Janos inditványat, hogy az egylet készittessen szolgálati érmeket tagjai részére, elfogadta a közgyülés. Végül elnök elparentalta Deutschbauer Karolyt, a tuzoltó egyletnek egyik volt buzgó tagjat s elhatároztak, hogy aznap végbement temetésén megjelennek testületileg s koszurut tesznek koporsójara. Ezzel a gyulés véget ert.

— **A ujoncok berukkolása.** A folyó junius és julius hónapban besorozott ujoncok bevonulasa ideje felett mar döntöttek. A honvédelmi miniszter rendeletében közli, hogy a junius hóban megtartandó sorozason bevaló ujoncok augusztus elsejére kötelesek berukkolni. A besorozott ujoncoknak mar a sorozáson a megvizsgalás utan nyomban kézbesitik a behivó-jegyeket. Ez a rendelet természetesen csak az 1882, 1883 es 1884. évfolyambeliekre vonatkozik, az 1885. évben szülöttek sorozása később lesz ők csak október 1 én fognak bevonulni.

— **Elfogott betörő.** Szabó Kertész János (csufnéven Nadrag Jancsi) csavargó amerre megfordul, mindenütt emléket hagy maga utan egy-egy betöréses lopás képében. Rendszerint Vas- és Sopron megyékre terjed működési köre. A sopronmegyei csendőrség a mult napokban csavargas közben a sopronmegyei Beö községben fogta el s mivel a celdömölki csendőrségnek is van vele több leszámolni valója, a héten szerdán Cellbe szállitottak s a csendőrség itt fogta vallatóra a vén bünöst, aki eddig 7 évet töltött már különböző fogházakban harom izben. A celli csendőrség Szabót gyanusitja a tél folyamán Csupor Sándor dömölki vendéglősnél elkövetett lopással, a celli apátsági templom perselyeinek feltörésével, az Inta pusztán elkövetett lopással, Hiller és fia székesfehérvári cégnek a celli vasutállomáson szallitott kukorica ellopásával, Vásárosmiske községben Horvath Boldizsárná ellopott penz és gyürüvel. Szóval Nadrag Jancsinak egy jó csomó van rováson a csendőrségnél. sikerül-e majd reá bizonyitani, az természetezen nagy kérdés, mert az ilyen megrögzött vén csavargók értik a módjat a tagadásnak. A csendőrség orgazdák után folytat most erősen nyomozást.

— **Adófizetők figyelmébe.** Az ex-lex állapot megszünvén, az ennek következtében az 1905 és 1906 évi földadó, házadó, az I II. és IV. oszt. kereset adó, tőke kamat adó és az általános jövedelmi pótado lajstromok folyó, junius 27-ig a városhazánál közszemlére vannak kitéve. és a hivatalos órák alatt bárki altal megtekinthetők s ellene felebezések adhatók be.

— **Temetőpusztitó gyermekek.** Három elvetemült gyermek, Berghoffer Jancsi, Horváth Pál és Károly a helybeli izr. temetőben több sirke[illegible] viragokat is letepdesték. A csendőrség feljelentette [illegible] birósagnak e temetőpusztitó fiukat.

— **Aszfalt bizottság.** Az aszfalt bizottsag mely legutobb még két taggal kiegészitette magat jelenleg a következő tagokból áll: Pálovits József városbiró, Lóranth Gyula jegyző, Berzsenyi Dezső, dr Pletnics Ferenc, dr. Brunner Ferenc, Nagy József és Akots Janos. A bizottsag mar foglalkozik az utcák és terek aszfaltérozásának és kövezésének ügyével és minden egyébb erre vonatkozó munkalatokat és tervéket a bigóttság fog elkésziteni és jóváhagyás végett a képviselőtestület elé fog terjeszteni.

— **Berukkolás az államfogházba.** Tarczai Lajos, a gróf Batthyány Ernő altal alapitott bögötei szociálista elemi iskola szocialista tanitója, ki sajtó utjan elkövetett izgatásért több mint 1 évi államfogházra van elitélve, julius hó 1-én kezdi meg fogságát. Ha onnét kiszabadul, akkor meg a katonasághoz rukkol be mint egyéves önkéntes. Igy tehát a bögötei elemi iskolaban 2 évig nem fogja hirdetni a nemzetközi szociálisták „vilagot megvaltó eszméit". Mint halljuk utóda Vago Béla lesz, kit szociálista érzelmei miatt a Budapesti egyetemről kitiltottak. Igy a jó bögöteiek nem fogynak ki a szociálista apostolokból.

— **Gőzgépkezelők és kazánfütők** legközelebbi képesitő vizsgái Sopronban julius hó 1 és 29 napjan d e. 9 órakor a Sopron városi villanytelepen fognak megtartatni. A vizsgalati kétvények kellően felszerelve a m. kir. ker. iparfelügyelőséghez (Ujteleki-utca 10) beküldendők.

— **Hamisitott „honiipar".** A kereskedelemügyi miniszter fontos rendeletet intézett Vasvármegye alispánjahoz, mint másodfoku iparhatósághoz. A rendeletben elmondja, hogy több panasz érkezett a miniszteriumhoz, hogy honiipar jelzéssel és nemzeti szinü szegélylyel ellátott külföldi gyártmanyu selyemszövetek vannak forgalomban. Ez okból utasitani kivánja az elsőfoku iparhatóságokat, hogy amennyiben akar feljelentés, akár közvetlen tapasztalás utján tudomásukra jut, hogy kereskedők hasonló, vagy mas, származasi hely tekintetében tévedésbe ejtésre alkalmas felirattal, jelzéssel vagy jelvénnyel ellátott árucikeket hoznának forgalomba, velük szemben az [illegible] évi XVII. tc. alapján az iparkihágási járast inditsák meg.

— **Rendelet a tánctanitásról.** A belügyminiszter a nyilvános tánctanitas szabályozasa tárgyaban uj rendeletet adott ki. A gyermekek oktatasa legfeljebb esti 9 óráig tarthat, a felnőttek pedig 11 óráig. A nyilvanos tánciskolákban nézőkként csak az illetők hozzátartozói lehetnek jelen. Zenekiséretül legfeljebb három tagu zenekar használható. Ételeket és italokat sem pénzért, sem ingyen nem szabad kiszolgalni, kivéve vizet, gyümölcsnedveket és triss gyumülcsöt. — A rendelet megszegését kihágásként fogják büntetni.

— **Tüz.** Jánosházán csütörtökön kigyulladt Kohn Samu épülőfélben levő házának hátulsó része. A tüz mérsékelt északi szél mellett tovább terjedt és 6 lakóházat hamvasztott el. Az oltásnál a helybeli tüzoltókon kivül a pálfai, karakói, kereszturi és körtélyesi tüzoltók működtek. A tüzkár biztositás révén nagyrészben megtérül.

— **Évzáró vizsgák.** A jánosházai izr. népiskolánál az évzáró vizsgák következő sorrendben fognak megtartatni. 23-án d. e. fiuk, d. u. leányok hittani vizsgája; 24-én d. e. I.—II., d. u. III.—IV. osztály; 25-én d. e. V.—VI osztály. Ugyancsak 24-én d. u. lesz az alsóf. kereskedl. iskola vizsgája.

Egészség

az ember legdrágább kincse, melyet őrizni és ápolni kell és csak ugy tartható fenn, ha a testet mindennemü betegségektől óvjuk, annak rugékonyságát előmozditjuk, mely célra a legelőkelőbb orvosok kitünő eredménnyel kipróbált

A székely havasi [illegible]

ajánljak, mint oly szert, amely a testet üditi és frissiti, az izmokat edzi, rugékonyságukat előmozditja és fokozza. — Megszünteti a bágyadtságot, fejfájást, náthát, tagszaggatast, enyhiti, sőt legtöbb esetben meg is szünteti a csuzos (reumatikus) bantalmakat. Kapható 2 és 1 koronás üvegekben mindenütt. Késziti Balázsovics Sándor, Korona gyógyszertára Sepsiszentgyorgyön.

CSATÁRY KÁROLY
polgári és egyenruha szabó
SZOMBATHELY,
Király-utca, Techet-féle házban.

Készitek a legujabb divat szerint, a legkitünőbb kivitelben, versenyképes árakon, teljes garancia mellett, mesteri szabásban a legfinomabb magyar, angol és francia szövetekből

férfi-ruhákat

és elvállalom bármiféle

egyenruhák

készitését is.
Kivánatra mintákat küldök, avagy egy levelező-lapon történt meghivasra bárhová személyesen elmegyek.
Szives támogatast kérve, — maradtam élő tisztelettel

Csatáry Karoly,
polg. és egyenruha szabó
SZOMBATHELY

ELADÓ HÁZAK

GYÓRBEN a Zöldfa utcaban eladó KÉT HÁZ, melyek sertéshizlalda felállitására

és marhakereskedőknek

igen alkalmas. Az egyik házban jelenleg is sertés hizlalda van. Venni szándékozóknak bövebb értesitést ad:

Szagán János
papirkereskedő Celldömölk.

HAZAI GYÁRTMÁNYU VIZMENTES PONYVAK és GABONAZSAKOK

dus választékban, versenyképes olcsó árakon kaphatók:
NÉMET MÁRKUS divatáru kereskedőnél CZELLDÖMÖLK.

A már 32 éve a kerékpárvilágot uraló eredeti angol **Halical Premier** s **The Champion** kerékpárakat dupla harang csapágygyal, 3—5 évi jótállással, minden árfelemelés nélkül, szigoruan az eredeti gyari árakon 12 és 15 koronás részletekre adjuk és kerékpár alkatrészeket az egész vilagon létezo összes kerékpárakhoz (külső es belső gummik, csengok, lámpák, pedálok, láncok, conusok, eseszéket, stb.) óriási forgalmunk következtében

30% árleszállitással

szállitunk vidékre és bárhová.

Elsörendü Singer-varrógépeket nagybani eredeti gyári árban 75 koronától feljebb adunk.

Láng Jakab és fia

kerékpár és varrógép nagykereskedők,

Ausztria Magyarország legnagyobb, legrégibb és legmegbizhatóbb kerekpárraktára,

BUDAPEST, József-körut 41. szám.

Fióküzlet Baros-tér 4. II. Zsigmond-u. 9.

Javitásokat saját muhelyeinkben vállalunk. — Használt gepeket be cserélünk.

Disz-árjegyzékünk 1000 képpel kerékpar és alkatrészekről ingyen és bérmentve.

Csak palackban vegyünk!

Kapható: Devecserben: Böhm J., Mauthner Zs., Rosenberg M. — Ajkán: Lázár A., Schlesinger P. — Jánoshazán: Federer J., Kohn J fiai, Spitzer S utóda. — Sümegen: Beretzky Gy., Bódis M., Darnay K., Márkus S. fiai Würzburger J. — Urkuton: Heidenfeld J.-nél. — Kiscellben: Gayer Gyula özvegye, Horler János, Lündler Samu Nagy Gyula és Wittmann Adolfnál.

A gazdaközönség b. figyelmét

van szerencsénk felhivni, miszerint intézetünk rendkivüli előnyös

törlesztéses jelzálog -- kölcsönöket ad

4½- és 5% alapon 10-65 evig

terjedő időre, a legmagasabb összegben földbirtokokra I. helyen való bekebelezésre.

Ezen kölcsönök előnye, hogy kamatjuk a váltó-kamatnál sokkal olcsóbb és hogy ebben az olcsó kamatban már a tőke törlesztés is benne van.

A tőkét tehát nem kell külön visszafizetni, hanem a kamatok pontos fizetése esetén a tőke önmagától törlesztődik

Drágább kölcsönöket olcsóbb kölcsönökre változtatunk.

Az átváltozás (convertálás) esetén a régi kölcsön kitáblázása és az uj olcsóbb kölcsön betáblázása bélyeg- s illetékmentes

Nem törlesztéses kölcsönöket nyujt bármely összegig.

Betéteket elfogad kamatozás végett előnyös feltételek mellett. takarékpénztári könyvecskére és folyó számlára

Leszámitol valtokat mérsékelt kamatláb mellett.

Bevált bel- és külföldi értékpapir-szelvényeket és külföldi pénznemeket

Bővebb felvilágositast és prospektust ad a

Kemenesaljai Takarékpénztár Részvénytársaság.

Celldömölkön (Kiss-Cell) Sági-utca Saját ház.

Kornelius Ernst Berlin
cs kir. szab. Hauptstrasse 120. Magy. kir. szab.

Komlokzat-festékek.

Viharmentes. Mészben oldható. épületek mázolására. 49 árnyalatban, kilója 24 mill-től feljebb 1 kiló elegendő 10 négyszögméternek kétszeri mázolására.

MOSHATO MAZOLASOK

ugymint zománc, komlokzatfesték száraz és lapidonfesték, pépnem 50 árnyalatban, vizben mosható, egyszeri bevonásra fed, szinet nem hagyja

Költségár négyszögméterenkint 5 fillér. Meglepő siker.

— Kimeritő prospektusok és mintalapok ingyen és bérmentve —

Nyomatott a kiscellvidéki dorosi „Vörösmarty"-könyvnyomda és hirlapkiadó-vallalat gyorssajtóján Devecserben. 1906.